

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid.40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 107.

V Ljubljani, v soboto 9. maja 1896.

Letnik XXIV.

Socijalna demokracija in njena sredstva.

Neki višji birokrat se je nedavno izrazil o socijalni demokraciji, ki se je jela širiti v manjšem slovenskem mestecu, kjer ima on prvo besedo, tako-le:

„Socijalna demokracija ne more biti državi nevarna, sicer bi država ne mogla dopuščati njenih listov, društev in shodov.“ Ta stavek je vreden, da bi ga pribili nad vsako pisarno kot svarilno znamenje, kakšnih nesmislij je zmožna lena brezbriznost.

Socijalni demokratje so pač toliko prebrisani, da poznajo kazenski zakonik in se ogibljejo, kolikor jim je le možno sitnostij s sodišči. Da se jim to vselej ne posreči, nam pričajo mnogobrojne obsodbe njihovih pristašev.

Iz obnašanja socijalnih demokratov bi nam bilo lahko dokazati, da je gorečnost posamnih sodrugov mnogokrat večji, nego zvitost njihovih voditeljev. Ne bilo bi nam niti treba segati v daljno prošlost; letošnji prvi maj na Dunaju sam dovolj govori. Toda naše razprave se tičejo le socijalno-demokratskih načel, njihove teorije, ker je po tem potu dobljena naša sodba znanstveno utemeljena in hkrati razloženo, kakšna mora biti praksa v izvrševanje teh načel.

Ta pot se nam zdi tembolj umestna, ker ne smemo zagaziti v grdo smer, po kateri pobijajo socijalni demokratje in v obče nasprotniki katoliškega gibanja — našo stvar. Ti ljudje namreč nikedar ne razlagajo bistva našega gibanja, marveč se popri-

mejo le slučajnih hib, ki se ga drže vsled človeške slabosti. Nikedar ne prijemljejo načel, marveč samo osebe in njihova posamna dejanja, da potem popolnoma nelogično spravijo pri svojih ljudeh celo gibanje ob veljavo in spoštovanje. — Te resnice ne moremo dovolj povdarjati, ker nam odpira vrata k umevanju vsega našega javnega življenja. Nasprotnik opazuje z bistrim očesom osebe, njihova dejanja in kaderkoli opazi kako slabost, jo brž popade in jo na dolgo in široko uporablja kot bojno sredstvo proti stvari sami.

Samostojno misleči ljudje se ne dajo vjeti na take limanice. Ti se pred vsem vprašujejo: Kakšna je stvar, za katero se gre? Če je dobra, potem ostane dobra in tudi boj zanjo je dober. Če je pa slaba, potem jo je treba s korenino izrjavati.

Vedo namreč, da se povsod, kjer deluje slabi človek, kažejo tudi človeške slabosti in zato jih ne vznemirja, če vidijo tudi v boju za dobro stvar pri ljudeh, ki sodelujejo — dobro in slabo. Saj jih uči zdrava pamet, da slabo in pomanjkljivo, ki se drži človeškega delovanja, ne izvira od dobre stvari, od bistva boja, marveč je le slučajno združeno s tem bojem.

Tudi katoliški časnikarji in zagovorniki svete stvari se čisto pregreše proti tem načelom in časih le preveč izpuščajo izpred očí stvar, idejo, ki vodi nasprotnike, in premalo z načelnega stališča branijo svoje namene.

Mimogrede smo zapisali te besede.

Napak posamnih socijalnih demokratov, njihove upornosti, sovraštva do drugih itd. ne maramo popisovati neposredno, marveč najprej se hočemo se-

znaiti z načeli in potem lahko razbiramo, v koliko so posamna dejanja posledice teh načel.

Načelo socijalne demokracije glede na sredstva v dosego njenega namena je — revolucijsko.

„Mi ne sklepamo kompromisov; naš revolucijski značaj se mora vedno povdarjati,“ je dejal Liebknecht pri strankarskem shodu v Halle 1890.

To se samo po sebi umeje. Predno se more ustanoviti socijalno-demokratska država, se mora prekucniti ves sedanji družabni red. Pasti mora vsaka verska družba, pasti morajo vsi prestoli, pasti mora vsak družabni razloček mej stanovi in mej spoloma. To je gotovo revolucijsko. Socijalni demokratje pa radi trde, da umevajo v tem samo duhovno revolucijo, vzgojo ljudij v socijalističnih idejah.

Ker pa ne priznavajo nobene npravnosti, nobene prava, nobenih dolžnostij, zato je samo po sebi umevno, da ta duhovna revolucija ne more biti brez stvarne in da se ljudje, ki se napolnijo s socijalno-demokratskimi idejami, ne strašijo nobenega sredstva, ki jih zamore pripeljati do zmage. Naravnost tega ne morejo povedati, ker bi jih sicer prijel državni pravdnik, toda dovolj jasno se vendar izražajo. Poslušajmo Kautskyja („Darwinismus und Marxismus“, str. 712), ki pravi:

„Če socijalna demokracija danes zametuje upor in napade na posamne osebe, dela to zavoljo tega, ker so te vrste boja vsled zgodovinsko danih političnih in socijalnih razmer brez vspeha in je proletarijat navezan na druge vspešnejše

LISTEK.

Južna Afrika.

Spisal P. Emanuel Drevenšek.

I.

Afrika je dežela 20. stoletja.*) Tisočletja bila je ta zemlja knjiga, zapečatená s sedmimi pečati. V starem veku bilo je znano le severno obrežje

*) Razvoj Afrike je v mnogih izidih podoben, jako podoben onemu Amerike, posebno od l. 1880 hitro napreduje kultura. Tu lahko vidimo žilavost in delavnost posamnih narodov in priznati moramo v tem Angležem prvo mesto. Najrazličnejši narodi in države poskušajo tu svojo srečo in imajo več ali manj dežele; od Angležev pa do Lahov, vsi, prav vsi, gledajo drug drugega po strani in se med seboj pulijo za capo zemlje. Sicer pa le zemljevid v roki in videli bodete, da so vsa primorja zasedena! Še celo starodavne Sahare, velike puščave, ne puste v miru. Bral sem nekje, da hočejo inženjerji a la Lesseps jo preplaviti in jo oploditi! Če bo res, ne vem. Pa še ostane četrtina Afrike. Sudan namreč, katerega se bodo polastili Anglija in — Avstrija! Da pa ne misli kdo, da morabitni jaz glede tega vem kake skrivnosti, vam koj to stvar razložim. Angleži bodo namreč vzeli deželo, Avstrijci pa ljudi, oziroma nesmrtné duše. Več ko 40 let sem bavijo se v Avstriji mnogo z vprašanjem, kako bi zamogli katoliški misijonarji v Sudanu uspešno delovati. Tega uzvišenega dela udeležuje se tudi svetla cesarska hiša prav posebno. Da ta ideja ni le slika v domišljiji, kaže misijonsko delovanje Ignacija Knobleharja, Slovenca. Velike in plemenite žrtve so sicer zaradi velikih težav imele le malo vspeha. Toda, da niso vneti misijonarji opustili te misli, kaže misijonska postajica v Suakinu ob rdečem morju. Kakor hitro bi prišel zato ugoden čas, bi zopet misijonarji ponesli luč sv. vere v Sudan.

Afrike in v srednjem veku še so učili, da se začne južno od Herculovih stebrov (današnji Gibraltar), vrelo morje, potem pridejo vulkani in grozoviti zmaji in drugi nestvori. Nazadnje pa preide vse v tekoče ognjeno morje. Prav res pogumni morali so biti močje istih časov, da so se v kljub takemu opisovanju teh krajev podali vanje. Sreča je hotela, da niso pogumnih potnikov zmaji kar celih pohrustali. Bujnim pripovedkam teh mož pa se je posrečilo, deželo zaviti v neko skrivnostno zagrinjalo. Zato je priprosti bralec mislil, da je to del sveta, v katerem bivajo divji in surovi narodi v skrajni bedi, ki izvira iz neprestanega prelivanja krvi, bojevanja, vraže in večne sužnosti. Taka popisovanja pač človeka pripravijo tako daleč, da prenaglo in napačno sodi ondotne razmere, da, da se celo z nekim gnusom obrne od vsega, kar je s to deželo v zvezi. Toda dragi bralci, ki mi bodo sledili po teh vrstah, bodo lahko uvideli, da ni vse tako črno, če so prav zamorci tam.

Ako bi hotel pisati o vseh teh narodih, — njih zgodovino, verske in družabne razmere, — bi mi sicer ne manjkalo zanesljivih in verodostojnih virov, pa to bi presegalo cilj, ki sem si ga postavil, in pa delokrog, ki ga imam v svojem poklicu, in za sedaj moram biti zadovoljen, da poročam nekaj malega o Južni Afriki, pa nikar naj kdo ne misli, da bo moje delo celotno, omejeno, morebiti kaka kulturna zgodovina Afrike, ne, tega ne morem, ker za to trebalo bi dolgoletnega opazovanja in mnogih naporov, kajti tu nam ni na razpolago obširno slov-

stvo, tičeče se tega predmeta, kakor pri Vas, v „civilizirani“ Evropi, koder se zamorete poučiti o vsakem kamenčku, o vsaki travici, o vsaki zvezdi, da o vsakem keberčku. Te vrste slovstva pa zato ni obilo, ker ti narodi do 19. stoletja niso imeli zgodovine, če so jo pa imeli, nismo zanjo vedeli.

Da bi upali poročilom takozvanih „Afrika Forscher“ kar tako v en dan, pa tudi ne gre; kajti saj vemo, kako nastanejo taki potopisi in popisi. Kakor so namreč ti ali oni zamorci vsprejeli te potpničke, tak utis so dobili od njih in potem so predrzno sklepali s posameznega na celoto in na tak način so nastali popisi o značaju in navadah afrikanških narodov. Druge knjige govore zopet le o materijalnih stvareh, katere zanimajo le trgovce, n. pr. koliko ton se na leto izvozi raznega blaga, ali železnice kaj nesejo i. t. d. Takih stvari častitim bralcem pač ne smem ponuditi, temveč potruditi se hočem, da podam iz poročil osivelih misijonarjev in naselnikov in nekaj tudi iz lastnega opazovanja natančno podobo življenja in delovanja južnoafrikanških narodov.

II.

Zgodovina najstarejših raziskovanj Afrike podaje zgodovinarju premnogo jako zanimive snovi. Nahajamo namreč tu toliko viteštva, romantike in čarobne privlačne sile, kakor malokje v zgodovini. Ako pogledamo v prošle čase, tedaj vidimo, da je še v l. 1415 deželo zlata in slonove kosti pokrivala neka magična luč. V tem letu zvedel je namreč kralj portugalski Ivan I. o deželi, v kateri vladajo

vrste: na stavke, bojkote, volilne borbe, parlamentarične boje in podobne stvari."

To se pravi: socijalna demokracija ne vprizarja krvavih napadov ali uporov zato, ker sedaj ne kaže. Kedar bo pa kazalo, jih bo rada brž uporabila in hvali jih, če so se zgodili ob ugodnem času. Isti Kautsky pravi naravnost (ib. 713):

"Ali ne misli tudi Ferri — kateremu odgovarja — da je bil napad na bastiljo ali umor Ljudevita XVI. za družabni razvoj ravno tako pomenljiv in celo pomenljivejši moment, nego dandanes marsikaka dobljena volilna bitka ali marsikaka srečno izvršena stavka?"

Sodimo, da se jasnejše ne mere govoriti. Naša avstrijska socijalna demokracija je ravno teh načel. Boj za splošno volilno pravico ji je samo agitatorično sredstvo; navaditi hoče s tem svoje pristaše bojne strasti in v nji si pridebiti vedno novih, da bodo ob svojem času sposobni in voljni lotiti se tudi drugega boja.

Če se torej socijalni demokratje z vsemi štirimi branijo očitano, da so anarhisti, se s tem upirajo le imenu, ki ni v posebno dobrem slovesu pri policiji in raznih birokratih, toda načina, s katerim se boré anarhisti, nikakor ne zametujejo. Seveda niso pri tem toliko neumni, da bi to javno zatrjevali.

M. Dragomanov, profesor v Plovdivu, je izdal leta 1895 v Genfu pri H. Georgu v ruščini zbirko Bakuninovih pisem. Iz njih vidimo natančno, da ta oče anarhizma in vodja ruskih nihilistov, ki je s svojimi spisi vzbudil revolucionarno gibanje mej Rusi in tako npravno provzročil vse krvave nihilistične napade, je bil do septembra 1872 v zvezi z Marksom in goreč pristaš internacionale. Da ga je takrat Marks izključil iz svoje zveze, temu ni nikakor iskati vzroka v Bakuninovem krvavo-revolucijskem delovanju, marveč le v tem, ker Bakunin ni mogel trpeti nemških židov in je često strupeno zabavljal proti židovskemu značaju Marksovemu.

Spisal je bil tudi „študijo o nemških židih“, katero je poslal svojemu prijatelju in so-nihilistu Herculnu — v popravo, ki pa ni zagledala belega dne. Bakunin je samo zavoljo tega moral izstopiti iz internacionale. Marks se torej ni nič bal zveze z anarhisti, pač pa se je bal za svoje židovsko veličanstvo in zato je odpodil Bakunina.

V bistvu ne moremo torej dobiti gledé na sredstva nobenega razločka mej anarhisti in socijalnimi demokrati, samo to jih po sedaj veljavnem naziranju loči, da so socijalni demokratje organizovana četa z jednotnim vodstvom, anarhisti pa so tudi v tem dosledni, da

sultani in kralji, kojih bogastvo je skoraj neverjetno, da celo čudovito. Tedaj je odposlal pod vodstvom zmognih vojskovedij vojne nad nje, ki naj bi jim v „večjo čast Božjo in slavo Portugala“ odvzele nekoliko zlata. Sli so, a povrnili se niso več in poznejši preiskovalci se našli le sledove o njih in tem imamo zahvaliti nekaj poročil, ki pa so jako podobna pripovedkam „Tisoč in ena noč“. Le zemljevidi in pomorske karte imajo jako veliko vrednost. Na teh zemljevidih je vse tako natančno zaznamenovano, da je res občudovanja vredna njih pridnost. Opisi pa pripovedujejo o velikanskih groznih živalih, ki zapirajo potnikom pot in grozijo naglo smrtjo. Vsak dan se srečavajo z enorogi (konju podobna besleslovna žival, ki ima na čelu velik rog). Divji, gozdni možje se bojujejo poleg amazonk, ki imajo zlate čelade in kojih lepota je silno zapeljiva in nevarna. Sredi boja pa se začujejo čudni glasovi, ki prestrašijo bojevnike in ognjeniki mečejo na napadalce ogenj in žveplo. — No niti Francozi niti Stanley, ki so vendar prišli precej daleč v Afriko, niso našli nič podobnega.

Ne upam si razsoditi, ali so tisti možje, ki so to pisali, nas hoteli nekoliko „farbati“, ali pa so hoteli le svoje čine nekoliko povzdigniti, kajti ne bilo bi lepo, da bi tem možem kaj zlobnega podtikali, in brž ko ne so tako zapisali, kakor so od zamorcev slišali, ki so jih s tem plašili. Vsakako pa moramo te može občudovati radi njih neustrašenosti, s katero so se podali na pot in tudi za svojo stvar umrli. Hoteli so svoj narod osrečiti in utrditi v moči, poleg tega pa pridobiti tudi novih udov katoliški cerkvi. V onih stoletjih prave, žive vere so povsod

ne priznavajo nobene avtoritete niti v državi, niti v kakem društvu, in zato vsak na svojo pest skušajo doseči svoj namen, namreč prevreči sedanji družabni red. Koncec meseca aprila 1894 je stal Emil Henry pred sodiščem. Vrgel je bombo v kavarno Terminus in več ljudij ranil. V šolah (brezverskih z lajiško moraljo) je vrlo napredoval. Sodnik ga je vprašal:

„Kaj ste nameravali, da ste vrgli bombo?“

„Hotel sem moriti, ne samo raniti.“

„Tako brezčutnega človeka še nisem videl.“

„To ni brezčutnost, to je prepričanje.“

„Ali se vam ne usmilijo nedolžne žrtve.“

„Noben se mine usmili. Najbolji so anarhisti. Potlačil sem v sebi misel na Boga, zato sem pa tudi vzvišen nad tisto npravnostjo, ki so mi jo vcepljali v mladosti, in izpoznal sem, da so vsi nagibi, zavoljo katerih bi bilo treba npravno živeti, kot n. pr.: dolžnost, čast — goljufija in laž.“

Ali imajo socijalni demokratje kaj drugačne nazore?

Državni zbor.

Dunaj, 8. maja.

Prva točka dnevnega reda je poročilo budgetnega odseka o načrtu zakona glede oprostive kolektivine in pristojbin vseh povodom petdesetletnice vladanja cesarjevega narejenih ustanov in daril. Zbornica vsprejme načrt zakona v drugem in tretjem branji.

Posl. Mauthner poroča o letnem poročilu kontrolne komisije o državnem dolgu za l. 1894. Poročilo jemlje zbornica na znanje.

Dr. Bärnreither poroča o načrtu zakona gledé rudniških nadzornikov, ki ga je gosposka zbornica v nekaterih točkah premenila, ter naglašá, da se z rudniškimi nadzorniki ne namerja izražati nezaupanje do rudniških oblastev, kakor obrtni nadzorniki niso bili posledica nezaupanja do obrtnih oblastev. Istina pa je, da je v Avstriji več nesreč v rudnikih kakor drugod. Zato treba potom zakonodajstva in uprave iskati sredstva proti nesrečam. To se lahko zgodi, ako se pomnoži osobje rudniških oblastev, in potem ni treba tega zakona. Mnenje montanskega odseka in večine zbornice pa je, da more kmetijsko ministerstvo imeti organe, po katerih nadzorujejo rudniška oblastva. To nadzovanje pa ne bi provzročalo nobenih ovir, kakor trdi gosposka zbornica. Nadzorniki pa so potrebni, da se rešijo mnoga tehniška in socijalna vprašanja, in ker je minister odgovoren za razne nedostatke. Zato je čudno, da se minister z obema rokama ne oklene te institucije, ki bi mu olajšala odgovornost. Prejšnji minister dal se je bil prepričati o potrebi rud-

upoštevali tudi cerkev. Ako odlučimo od teh mož romantično lupino, vendar ostanejo le še pravi pogumni možaki, ki bi bili tudi našemu „prosvitljenemu“ veku lahko za zgled.

Celo oni, ki so z modernimi sredstvi potovali po afrikanskih pustinah in goščavah, celo ti tožijo po pravici o hudih naporih in pomanjkanju. Kako je pa bilo še le takrat, ko so skušali v težki opravi vedno dalje in dalje prodirati v kraje, popolnoma neznane in skrivnostne? Često sem si v ti puščavi, kjer še sedaj ni potov niti stez, v tišini, ki tlači in mori duha, često, pravim, sem si prav živo slikal grozno resničnost napadov pogumnega kralja Boštjana, ki se je z malo četo podal na pot, da bi si osvojil Afriko. Kakor se pripoveduje, pristal je z ladijo ravno v sredi one dežele, kjer vlada mrzlica (Sambesi?). Od začetka je šlo vse dobro, kajti domačini pripisovali so jim nadnaravne moči in lastnosti, pa ne dolgo časa. Sikajoče pušice in mogočni beti so kmalu začeli svoje delo in mnog junaški vitez padel je na tuji zemlji. Počasi sicer, a gotovo se je bližal konec. Upanje na osvojitve in bogastvo se je razpršilo ko megla v solncu in onim, ki so še preostali, kazala je smrt svoje režeče čeljusti. Zaloge so bile povžite, nekaj jih je pobrala kuga. Kako željno so se ozirali ostali na morji, da bi ugleдали belo jadro kake ladije, ki bi jih odnesla iz tega nesrečnega kraja. Pa zastoj! Vse hrepenenje po rešitvi bilo je kakor publica. Solnce je neusmiljeno pripekalo in njih žarki so se usipali ko žareče pušice na nesrečneže. Od jedne strani neizmerno morje, od druge pa hudi sovražnik.

(Dalje sledi.)

niških nadzornikov, a sedaj je treba novi vladi zopet dokazovati to potrebo. Treba je vedno stotine mrličev, da se zakon pomakne za korak naprej. Ko se je dogodila nesreča v Pfibramu, vršilo se je prvo branje zakona; po nesreči v Lariševih rudnikih je bilo drugo branje. Zbornica je navadno apatična za take naredbe, le če se dogodi kaka nesreča, potem se zbornica zopet zgane. Vsled nesreče v Ostrovi je bil predlog posl. Pernerstorferja vsprejet brez ugovora. Če sedanji načrt obvelja po nasvetu gosposke zbornice, potem je zakon le navidezen. Govornik priporoča, naj zbornica vstraja pri svojem sklepu.

V istem smislu, to je, proti sklepu gosposke zbornice so govorili poslanci Gross, Kaunic in Pernerstorfer, za sklepe gosposke zbornice Kupelwieser, Lorber, Forcher in Jax. Poljedelski minister grof Ledebur je zagovarjal sklepe gosposke zbornice, češ, da zakon morda za vedno zgine z dnevnega reda, ako ga sedaj zbornica ne vsprejme po sklepih gosposke zbornice. Zbornica na to sklene prehod v nadrobno debato.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. maja.

Preosnova uradniških plač. Budgetni odsek se je posvetoval v zadnji seji o vladni predlogi glede preosnove plač državnih uradnikov. Načelnik dr. Russ je izjavil, da se je imenovana predloga izročila pododseku, ter vprašal dr. Kathreina, kdaj bode pododseku možno ustreči sklepu odsekovemu. Dr. Kathrein pojasnuje nato, da se je pododsek že v več sejah pečal s to predlogo in sicer v prisotnosti vlade, vendar se je pa uvidelo, da je težavno nadaljno posvetovanje, ker se ni rešeno vprašanje, kako pokriti večje stroške, ki znašajo skupno nekako 13 milijonov. Poleg tega je treba ob enem vrediti prepisnine pri kmečkih posestvih. Dokler toraj niso rešena ta vprašanja, tako dolgo ni možno misliti na preosnovo uradniških plač. Finančni minister Bilinski izjavi nato, da je vlada sama prepričana, da ni možno rešiti te predloge tako naglo, ker se niso rešene predloge o davčni reformi in toraj ne odprti novi viri dohodkov. Minister pravi konečno, da se zbornica sicer lahko peča s predlogo glede uradniških plač, toda ne bode je poprej predložil v najvišje potrjenje, dokler niso rešeni zakoni, ki so v tesni zvezi s to predlogo. Posl. dr. Beer in dr. Fux sta povdarjala, da je sicer zeleti, da bi se predloga kmalu ugodno rešila, vendar pa ni možno o tem sklepati popreje, dokler niso rešene druge predloge. Pododsek tudi nima nikake gotovosti, da bodo poslanci glasovali za večja davčna bremena. Vsled tega je popolno umestno, da se zadeva odloži na poznejšo dobo. Tako toraj ni prav nič upanja, da se v sedanjem zasedanju reši vladna predloga glede ureditve uradniških plač, ker ne bodo rešene v tem času predloge, s katerimi bi se določilo pokritje večjih stroškov.

Poljaki in tajna volitev. Poljake je zelo razburil predlog posl. dr. Bareuther a, ki zahteva v kmečki in splošni volilni skupini tajno, to je pismeno volitev in ki se je vsprejel s 117 proti 103 glasovom. Načelnik poljskega kluba vitez Zaleski je v zadnji seji izrazil svoje obžalovanje, da se je to zgodilo vsled nemarnosti članov poljskega kluba, katerega 29 članov se ni vdeležilo glasovanja. Vsled tega se je vnela daljša in zelo burna debata, ki je pa ostala tajna. Navzoč je bil tudi poljski minister dr. Rittner. Konečno se je sklenilo, delati z vso silo nato, da gosposka zbornica ovrže Bareutherjev predlog. V to svrhu se bode klub posvetoval s prijateljskimi strankami državnega zbora in upa, da doseže svoj namen. — S tem so poljski zlahčiči znova pokazali, kako malo jim je pri srcu blagor ljudstva, katero bi rado po svojem prepričanju brez nasilstva izvrševalo svojo najvažnejšo državljansko pravico. Iz tega je pa tudi razvidno, da so sedeži poljskih magnatov zelo omajani in jim je možno prodreti le tedaj, ako z vsemi mogočimi sredstvi vplivajo na volilce tlačane. Upanje pa je, da se jim ta nakana ne posreči in da gosposka zbornica pritrđi popolno upravičeni zahtevi.

Sv. Oče kot razsojevalec. „Osservatore Romano“ poroča, da je končan dolgoletni prepir mej katoliškima državama Chile in Argentinija radi določitve meja in sicer le vsled modrega posredovanja sv. Očeta. Imenovani vladi se v posebnih pismih zahvaljujeta sv. Očetu za njegovo posredovanje, brez

kateriga bi bila gotovo napočila huda meščanska vojska. Papež se je v to svrhu poslužil nadškofov v Santiago in Buenos Aires, katerima je najtopleje polagal na srce, naj ukreneta vse, kar je v njuni moči, da se prepreči vojska mej bratskima državama. „Z očetovsko ljubeznijo,“ se glasi v pismu na omenjena škofa, „želimo in pričakujemo onega trenutka, ko bodeta oba plemenita naroda jedne misli in se po umnosti in skrbnosti obeh državnih načelnikov kmalu konča sedanji prepir.“ Ta prizadevanja sv. Očeta so pa imela tudi popolen vspeh.

Italijanska zbornica se peča v zadnjih dneh z znanim afriškim vprašanjem. V prvi seji je mej drugimi govoril tudi posl. Sonnino, ki je poudarjal, da se mora vojska v Afriki nadaljevati tako dolgo, dokler ni popolno zavarovana eritrejska kolonija in niso častno oproščeni vsi vjetniki. Jednakih mislij je tudi zunanji minister, ki je izjavil, da bi bila največja nesmisel, sedaj opustiti vojsko, ko se tudi Angleži pripravljajo na večjo akcijo. Minister sicer pripozna, da postaja abesinska armada vedno močnejša ter je mogočen faktor, ki ima veliko vpliva na evropsko politiko, vendar pa Italija ne sme opustiti sedanje politike. Vojni minister je mnenja, da bi bilo najbolje, ako se ostavi Tigre, ne hrepeni po pokroviteljstvu nad Abesinijo, zasede Kasala in določi meja italijanskega okrožja s črto Mareb-Belesa; v to svrhu bi se potrebovalo 150 milijonov lir in dosejanja vojna moč bi popolno zadostovala, mej tem ko bi uničevalna vojska zahtevala ogromno število žrtev. Po njegovem mnenju bi bilo treba utrditi poleg Asmare tudi Janafes, kar bi bilo velike važnosti. Konečno prebere minister brzogovorno generala Baldissere, v kateri naznanja, da vlada lahko odzove nekaj batalijnov v Afriko, katere bo pa v oktobru zopet odposlati na bojišče. Največji utis pa je napravil nadaljni govornik, ki je zahteval, naj se takoj odpokliče vsa armada v Italijo, ter predložil v to svrhu peticijo s 100.000 podpisov. Razvidno je torej, da je ljudstvo že zdavna uvidelo nepotrebo dolgotrajnega vojevanja in da glasno zahteva konec nesrečne vojske. Toda tudi v vladnih krogih samih se je jelo daniti in polagoma postajajo skromnejši v svojih zahtevah. Čas bi že bil, da se spametujejo italijanski prenapeteži, posebno sedaj, ko se jim ponuja še ugodna prilika.

Kubanske zadeve. Španjski ministerski svet je sklenil v včerajšnji seji, zahtevati od postavodajalnih oblastev novih kreditov za vojno na Kubi. Pri tej priliki se pa tudi omenja najnovejšo poročilo iz Kube. Poroča se namreč, da so vstasi napadli mesto Esperanza, toda španjske čete so krepko odbile napad. Vstasi so izgubili veliko (?) število mož. Postavodajalni krogi store najbolje, ako povodom razprave o zahtevanem novem kreditu za brezvspešno vojevanje stavijo na vlado vprašanje, kolikokrat da morajo prav za prav vstasi umakniti se „z velikimi izgubami,“ da se popolnoma preženo z otoka.

Tedenski koledar.

Nedelja, 10. maja: 5. povelikonočna; ev.: Jezus uči o moči molitve; Jan. 16.; Antonin škof. Ponedeljek, 11. maja: Mamert šk. Torek, 12. maja: Pankracij m. Sreda, 13. maja: Servacij šk. Četrtek, 14. maja: Vnebohod Kristusov. Petek, 15. maja: Sofija m. Sobota, 16. maja: Janez Nep. — Lunin spremin: Mlaj 12. maja ob 8. uri 44 minut zvečer. — Solnce izide 10. maja ob 4. uri 38 min.; zaiđe ob 7. uri 15 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. maja.

(Prošnji dnevi.) Prihodnji teden se vrše v ponedeljek, v torek in sredo prošnje procesije iz stolnice k sv. Jakobu, v uršulinsko in frančiškansko cerkev. Ker so te procesije očitno spoznavanje vere in namenjene za to, da prosimo Boga, naj nas varuje duševnih in telesnih nesreč, vzlasti potresa in drugih uim, zato je želeli, da se jih verni ljubljanci udeležijo v prav obilnem številu.

(Slovenski dobrodelni predstavi.) Sinoči ob pol 8. uri se je vršila glavna poskušnja za današnjo in jutrajšnjo dobrodelno predstavo. Reči moramo, da smo bili iznenadeni, ko smo gledali, kako samozavestno in varno stopajo gospoda diletantje na gledališkem odru. — Niti one samo po sebi umevne začetniške okornosti nismo opazili pri nastopajočih igralcih in igralkah. Dramatična igra ima v sebi mnogo zdravega humorja in zanimivih zapletk, vse

pa oživé igralci s svojim živahnim in dobro premišljenim igranjem. Samo ob sebi je umevno, da so krasne vse pevske točke, pri katerih nastopajo pevec „Glasbene Matice“. Vzlasti okusno in prikupno so prirejene žive podobe, o katerih smo že v prejšnjih listih pisali. — Želeti je torej z ozirom na zanimiv program in na blagi namen, ki ga imata predstavi, da bi bilo danes in jutri gledališče polno do zadnjega kotsa. Ako pomislimo, koliko truda imajo igralci in pevci, in vse to v ime Boga, tedaj bi pač daleč zaostali za njimi drugi, ako bi celo z vstopnico svojega „obolus-a“ ne žrtvovali v blagi namen. — Našim plemenitim gospem in gospodičnam, kakor tudi sodelujočim gospodom zato želimo, da bi bili njih naporji poplačani z danes in jutri razprodanim gledališčem v korist zavoda „Josefinum“.

(Požar.) Dne 6. maja nastal je v spodnjih Domžalah velik ogenj, ki je žugal upepeliti celo vas, a hvala Bogu in vrli domači požarni brambi, ki je bila kaj hitro na lici mesta in je z izredno pogumnostjo kmalu omejila ogenj. Pogorela sta dva posestnika, Babnik in Rak. Prvi je na sumu, da je sam zažgal, zato ga ima že gosposka v svojih rokah. Drugi je usmiljenja vreden, ker mu je vse zgorelo in ga še doma ni bilo. Ko pride zvečer iz Ljubljane in zagleda strašni prizor, začne na ves glas plakati. Kako bi tudi ne? Zavarovana sta oba, pa le bolj za male svote.

(Dar.) Za katoliško politično društvo je daroval neimenovan 5 gld. — Za slov. kat. delavsko društvo so zložili č. gg. konkurentje 9 gld.

(Domača umetnost.) Fotografski atelier Davorina Rovška že kaj pridno deluje. Prijazni atelier se nahaja na vrtu kamnoseka gospoda Vodnika ter z elegantno svojo opravo naredi na vsakega najboljši vtis. Pripoznati se mora, da se g. Rovšek vsestransko trudi izvršiti vse, kar se je v časopisih zagotavljalo o njem. Davorin Rovšek deluje z najnovejšimi iznajdbami fotografije in s svojimi vsakovrstnimi aparati more zadoščati najsmelejšim zahtevam. Najnovejšo njegovo delo je velika skupina: „Zbor Glasbene Matice“, s katero je hipoma pridobil zaupanje našega občinstva. Ob tej priliki moramo tudi v našem listu z zadoščanjem poudarjati, da je domač umetnik tako odlično prekosil prvo fotografijo istega zbora. Domačemu delu čast in priznanje! Kar posebno dobro vpliva na Rovškovi sliki je vzorno razvrščanje oseb, izredna čistost in jasnost obrazov, to pa sprednjih, kakor stranskih in zadnjih. Da se doseže taka jednotnost na takó veliki skupini, treba je res fotografa — veščaka. Skoda, da so nekateri listi priobčili površno prvo sliko, na kateri so se lepi obrazi naših dam skregali s fotografom. Ker bi gotovo tudi nečlani „Gl. Matice“ radi poznali dame in gospe, ki so nas proslavili na Dunaju, izvršil je gospod Rovšek slike v toliki množini, da jih lahko pošilja tudi na deželo. Cene: na navadnem kartonu za člane „Gl. Matice“ 3 gld. 20 kr., za nečlane 4 gld. 20 kr. Za finejši karton se primerno doplača. — Ogledali smo si večje število njegovih slik in primerjali jih s slikami „prvih“ tukajšnjih fotografov. Opazili smo veliko prednost Rovškovega dela: na Rovškovih slikah so obrazi natančno po naravi, ne izgubi se nobena poteza, noben izraz. Mnogi fotografi že pri prvih delih s pretirano porabo raznih pripomočkov veliko pregreše, največ pa pokvarijo pri retouchovanju, za katerega ima pa g. Rovšek sosebno srečno roko. Krasno so uspele kabinetne slike „Matičinih“ pevk. Tu ni nič zamazanega, narodna noša (sosebno peče in avbe) kaže se nam v vseh detailih. V kratkem izloži večje število téh slik izvršenih v naravnih barvah po najnovejši metodi (Chromophotophane). Za Ljubljano bo to nekaj izvanrednega, ker se pri nas v tej stroki še ni videlo toliko popolnosti. Mislimo, da se, kakor g. Rovšek napram občinstvu, tudi občinstvo zaveda svoje rodoljubne dolžnosti napram mlademu zavodu. V interesu občinstva samega je, tu strogo izvajati načelo: „Svoji k svojim!“

(Na živinski semenj) 8. t. m. so prignali 292 konj in volov, 117 krav in 33 telet. Kupčija je bila srednja, ker ni bilo tujih kupcev.

(Iz Litije) se poroča: Janez Gole in njegova sinova Franc in Alojz so 3. t. m. napadli dva žandarja iz Višnje gore. V boju sta bila ranjena Franc in Alojz Gole.

(Povezil) je 3. t. m. hlapec Anton Klančar v Strekljavec, okraj metliški, dveletno deklico Ano Kamenšek, tako da je bila na mestu mrtva.

* * *

(Goriške novice.) Citatelji „Slovenca“ vedo, da je bil dr. Lueger v Gorici. Nastanil se je bil v „Hotel Suda,“ kjer je bil zvečer shod antisemitov. Naravno, da je padalo po židovskih glavah. Razdraženi so, da je kaj. So se že zmaščevali. A nad kom? Nad gospodarjem „Hotel Suda“. Pisali so mu iz Trsta: 1. da so si dali judje častno besedo, da ne pojde njih nobeden več v „Hotel Suda“; 2. da bodo na vsó moč odvrčali svoje somišljenike od „Hotel Suda.“ To vam je kaj krepka reklama v antisemitih za obiskovanje „Hotel Suda.“ — Župnijski izpit so polagali v Gorici č. gg. Leban, Drius in Moretti. — Prve češnje so prinesli iz Brd na goriški trg dne 6. t. m.

(Iz Istre.) Bivša isterska deželna poslanca Slavoj Jenko in Matko Mandič, katerih izvolitve italijanska večina ni potrdila, dasi za to ni imela nobenega razloga, sklicala sta za jutri v Jelšanah volilski shod, na katerem hočeta poročati o svojem delovanju. Ob enem bode poročal V. Spinčič o državnem zboru. — Dne 14. t. m. bode shod v Podgradu.

(Osebna vest.) Na mesto dr. Giunja, ki je imenovan predsednikom deželnega nadsodišča v Zadru, je določen državni nadpravdnik v Trstu, dr. Gertscher, dvornim svetnikom pri najvišjem sodnijskem in kasacijskem dvoru na Dunaju.

* * *

(Samomor.) V celjski mestni jetnišnici se je obesil v noči od 6. na 7. t. m. radi pijančevanja zaprti St. Hojnik. Ječar je našel zjutraj mrtvo truplo, obešeno pri oknu na jermenu, katero so pozneje prepeljali v mrtvašnico.

(Dunajski župan) Strobach je bil v četrtek popoldne vsprejet od ces. namestnika grofa Kielmanseggga, s katerim se je razgovarjal skoro jedno uro. Ob 4. uri popoldne je bil Strobach vsprejet od ministerskega predsednika grofa Badenija, ki mu je baje zagotovil, da bode v kratkem potrjen. Grof Badeni je nekda omenil tudi ogerske tisočletnice, Strobach pa mu odgovoril, da njegova stranka ne stopi od svojega stališča in se ne bode udeležila ogerskih slavnostij.

(Iz Rima) dne 5. maja: Na željo kardinala Baughena zboruje tukaj že nekoliko mesecev posebna komisija, katera ima nalog, določiti, so li angleška mašnikova posvečevanja cerkveno veljavna ali ne. V tej komisiji, katera zboruje na stroške svet. Očeta, so sledeči zastopniki: Kardinal Masella, predsednik; monsig. Merry del Val, tajnik; Francoz P. Gasquet, benediktinec; Španjole P. Calasanz, kapucin; Anglež P. David, frančiškan, Anglež duhoven Seannel; opat Duchesne, vodja francoske šole v Rimu, mons. Gaspari, učitelj kanoničnega prava v Parizu in P. jezuit de Augustinis. Kakor se čuje, bode to vprašanje v kratkem času določeno. V vatikanskih krogih so tega mnenja, da se izreče komisija za neveljavnost omenjenih posvečevanj. Te dni zboruje tukaj v samostanu „Ss. Quattro Coronati“ tudi generalni zbor kapucinskega reda, pri katerem se bode 8. t. m. volil novi generalni predstojnik in novo vrhovno svetovalstvo ali generalni definitorij. Vseh zborovalcev bi moralo biti 160, pa daljni so bili na lastno prošnjo oproščeni daljnega pota v Rim.

* * *

(Semnji po Slovenskem od 11.—16. maja.) Na Kranjskem: 11. na Vrhniki, Vinici, Senožečah; 12. v Zagorju, na Koprivniku, Veliki Loki pri Temenici; 15. v Gor. Logatcu, v Sodražici; 16. v Lukovcu, Idriji, Rovišah, Moravčah, Kočevski Reki, Srednji Vasi, na Vidmu poleg Krke. — Na Slov. Sta. je rskem: 12. v Lembergu, na Planini, Slov. Gradcu, Teharjih; 13. v Št. Lorencu; 16. v Gor. Sušici, Mureku, Soseski, Vojniku, Pilštajnu. — Na Koroskem: 13. pri Sv. Hemi, St. Lenartu in St. Mohorju. — Na Primorskem: 16. v Voloskem, v Dolini.

Za dijaško mizo namesto venca na grob pokojnega monsign. Jerana.

G. Frančišek Pešec, kaplan v Cirknici 2 gld. — G. J. Franc 1 gld. — Gg. konkurentje 14 gld. — G. Ivan Oblak, kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani 5 gld. — G. Pfajfar Anton, župni upravitelj v Leskovici 2 gld. 50 kr. — Č. g. Ivan Mikš, župnik v Planini pri Vipavi 5 gld. — Č. gosp. Alojzij Stare, upok. župnik v Ljubljani 3 gld. — Č. g. Ivan Berlic, župnik v Mošnjah 3 gld.

Društva.

(Iz katoliške delavske družbe v Idriji.) Se smo pri življenju, dasi se nam je napovedovala zgodnja smrt. In še preslabo nam ne gre! To je pokazala zadnja naša veselica v nedeljo večer. Kakor so vedno veselice katoliške delavske družbe najbolj obiskane, tako je bilo tudi v nedeljo. Napolnjena je bila pivarna do zadnjega kotička, mnogo se jih je celó domov vrnilo, ker niso dobili prostora. Vspored ste bili že naznanili v listu — šlo je vse dobro in gladko. Lepo so se vrstile in ugajale vsem po vsebini in prednašanju deklamacije, petje in godba. Katehet gospod Oswald je kazal v svojem govoru, zakaj se cerkev toliko meni za osodo nižjega, revnega ljudstva. Cerkev mora skrbeti, da zlajša revščino, ker je ravno uboštvo krivo mnogo zla in spačenosti. Skrb za vsakdanji kruh ovira vzgojo mladine, posvečevanje praznikov. Iz uboštva se poraja nevednost, nezadovoljnost, zločini, obupnost nad božjo previdnostjo, nenravnost. Cerkev je poklicana, da zatira ta zla, zato toliko stori pred vsem, da bi zlajšala jarem uboštva. Zato toliko redov, toliko podpornih bratovščin in družb, zato je za sirote, zapuščene, bolnike ustanovila toliko zavodov. Postavila jih je, ker je krščanska ljubezen to velevala, vzdržuje jih tudi le krščanska ljubezen, ne pa davki, kakor zavode, katerih ni ustanovila cerkev in čista krščanska ljubezen. — Najbolj živahno je bilo med igrokazom „Pravica se je skazala“. Igrali so pa mladi društveniki samosvestno, kakor malokdaj prej. Posebno je poziviljalo igro petje. Igralcem se je poznalo, da so se čutili na svojih tleh — prvokrat na svojem lastnem odru. Družba si ga je morala oskrbeti. Doslej ga je posojala čitalnica, pri zadnjem obnem zboru pa so sklenili čitalničarji, da ne posodijo nikomur več odra. Sila kola lomi, pravi pregovor. Kaj je kazalo drugega, družba si je morala omisliti lastni oder! In kakšnega ima sedaj! Vsi gostje so ga občudovali, zlasti ker je vse delo društvenikov samih. Kar je tesarkega, izdelal je vse društvenik in odbornik gospod Maurin, dvojne kulise in dvojno ozadje — gozd in kmečka soba — sta mojstersko napravila družbina odbornika gospoda Brus in Koler, elegantno prednjo stran pa je izvršil odbornik gospod Troha. Drugi udje — tudi ubožnejši — pripomogli so pa v denarju, da ima družba nekaj svojega. Nismo torej še zadnji! Naj bi le pogosto poštene zabave in dobrega pouka prejemali udje s tega mesta! Tudi sicer je v družbi mnogo življenja. Število udov vedno narašča, časniki in knjige ljudstvo marljivo prebira. Knjižnica šteje nad 600 knjig in zvezkov, slovenskih in nemških, poučnih in zabavnih, starejših in najnovejših. Od 200 do 250 knjig je vedno izposojenih. Zanimanja torej ni malo! Bog daj še naprej svoj blagoslov, odbornikom pa ohrani pogum in vnemo še za daljni razvoj in napredek družbe!

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je zopet postala pokroviteljica moška njena podružnica v Starem Trgu. 26. aprila v ta namen zasnovana veselica je namreč dala nad 105 gl., kojih 100 gl. nam je poslal prvomestnik g. Jak. Žebre; ostalino pa prihranil v podružnični blagajni. — Te slovesnosti so se udeleževali vsi stanovci brez razločbe. Vsak navzočih pa je daroval po mogočesti. Prišli so sem v obilnem številu tudi Cirkničanje, Grahovčanje in Bločanje in posebno bratje Hrvatje. — Upolno svojstvo družbe sv. Cirila in Metoda se je zopet tu pokazalo: ona združuje. Da bi bila uprav družba sv. Cirila in Metoda, ki nam Slovincem v novo užge jedino rešilko: zvezdo jedinstvi.

(Zaveza slovenskih učiteljskih društev.) Upravni odbor „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ je v svoji seji, dne 6. aprila t. l. soglasno sklenil, da se izjavi za preosnovno in premostitev „Pedagogičskega društva“ iz Krškega v Ljubljano. Direktorij „Zaveze“ ni hotel takoj priobčiti označene izjave v nadi, da se gosp. „Predsednik“ in odbor sama mirnim potom poravnata ter storita, kar bi bilo v prospeh „Ped. društva.“ A v tem so zavladale v društvu še zmedenejšje razmere: gosp. „Predsednik“ sam sklicuje občni zbor v Ljubljano, odbor pa v Krško. Bojimo se, da pridemo tudi tu do razdora v škodo narodnemu šolstvu. — Zato prosim podpisani direktorij v imenu slov. učiteljskega, da naj se ne ustanovi novo „Ped. društvo“. Zaradi sloge naj blagovolita g. „Predsednik“ in odbor preklicati sklicana občna zbora, skliče pa naj se občni zbor za časa glavne skupščine „Zaveze“ v Opatiji, da ondi, ko bo de zbranega mnogo slovenskega učiteljskega, stvar uredimo. Direktorij „Zaveze“ slov. učit. društev v St. Jurji pri Kranji, 8. maja 1896. Predsednik: L. Jelenc. Tajnik: I. Segar.

Narodno gospodarstvo.

Narodno gospodarstvo in slovenski tehniki.

Prejeli smo z Dunaja nastopno okrožnico kluba „slovenskih tehnikov“ v obvestilo:

Pred štirimi leti je položilo malobrojno število slov. tehnikov temelj organizaciji tehniški delujočega in mislečega dijaštva slov. na Dunaji. Zasnoval se je v področji akad. dr. „Slovenije“ — v IV. okraji dunajskem „Klub slov. tehnikov“. Pri

četek je bil skromen zbog pičlega števila članov, kateri so se pa vendar z vso požrtvovalnostjo začeli zanimati za načela svojega bodočega delovanja.

Zanimanje za dovršeno strokovno izobrazbo prošnja vsakega — nihče pa ne pozablja tudi obče — zakaj tudi v tej naj se odlikuje stan tehniški. Do najnovejšega časa so se gojila v klubu samo strokovno-znanstvena predavanja, petje in glasba; lansko leto smo si pa vstvarili članovi točen program, katerega izvajanje započenjamo.

Potresni dogodki na Kranjskem so pokazali osobito, kako slabo se je v Slovincih obče skrbelo za tehniški naraščaj in kako malo se je vsled tega gledalo posredno na najbolj produktivno stran narodnega gospodarstva. Nad vse resni so časi v naši domovini in veliko delavcev železne vstrajnosti in prebrisanosti v tehniškem pogledu potrebuje v kratkem naš narod.

Štirinajst nas slov. tehnikov na Dunaju se zaveda svojih dolžnostij do domovine, pa hoče, da stopi kedar kot dobro organizovana skupina na domača tla. In kar razmotriva ta skupina po svojem programu, dovolite visokospoštovani gospod, da Vas obvesti:

Premišljevanje naše se kreče v prvi vrsti o vprašanju narodno-gospodarskem, v kolikor vanje posega stan tehniški. Uverjeni, da si le ob materijelnem blagostanju pomore tudi duševni kapital in plodovi njegovi, da je le on nosilec moči narodove po sedanjih nazorih, da vse ravno zbog tega in zbog individuvalnega egoizma išče imetka v polajšanju življenske peze — lotili smo se tega vprašanja. Nečemo, da nas Slovence zarobi tuji nasprotnik na naši zemlji domorodni, in da oddamo vse posvetne blagre za dušne ter na sodnji dan še le obračunamo z onim, ki nas želi vpropastiti.

Povečavati narodni kapital, ne da bi narod sam trpel škodo ob tem, v to je treba vstvariti v najkrajšem času sistem, pri katerem se bo moralo dati ravno tehnikom našim najplivnejšo besedo in odkazati najpremišljenije delo.

Dim podjetnih naprav Slovincem preveč škoduje — govori se — a istina je, da škodi le radi tega, ker imamo tako malo domačih podjetij. Zemlja slovenska je zemlja poljedelstva in živinoreje — jednostranska torej njena produktivnost. Neresnica, da vsa sreča naša obstoja samo na teh dveh, v nas jedino produktivnih poljih nesistemizovanega našega narodnega gospodarstva. Kmet bo ostal vedno temelj v narodu, on bo moral v nekoliko prispevati, da se povzdignemo kdaj nad poljedelstvo samo in se pridemo pridobivati si imetka z večjim pridom, kakor bi čakali na zemljo samo. Kmetijstvo in živinoreja v nas nikdar ne bodeta delala čudežev, in naj jima priskočimo v pomoč še s tako umetnimi sredstvi: zemlja slovenska sama ni dala v celoti pogojev za to.

Imamo zakladov, kojih ne vidimo v jednostranosti svoji, zakladov, s katerimi se kmet nič ne opomore. Surovine naših zemelj, prirodna bogastva, to bo treba izkoristiti s pomočjo domačih prirodnih sil, ter jih predelavati v izdelke domačega obrta in industrije. Dobro premišljene industrijalne naprave bi provzročile v nas velikanski prevrat, če drugje ne, vsaj v trgovstvu, kjer bi se počel domači izvoz, denar pa prihajal v dežele. Srednji stan, stan obrti, povzdignil bi vse sloje iz srednjeveške dremavosti k čilosti; donesel bi nam novih praktičnih nazorov in smerij. Zakaj toliko naših krepkih rok potuje preko oceana pomnoževati tuji kapital, zakaj se drugi trudijo od zore do mraka na kršni zemlji za krompir v oblicah!? Transmisijo sredstev v nas premalo poznavamo!

V času, ko se je začelo podjetno židovstvo ogledovati po naših zemljah, brusiti moramo meče podjetnosti, da se paralizuje napad preobjestnih tujih gospodarstvenikov.

(Konec sledi.)

Telegrami.

Škofja Loka, 9. maja. Dekan Kožuh je od kapa zadet ob 2. uri popoldne nagloma umrl. Pogreb bode v torek dopoldne ob 9. uri.

Dunaj, 9. maja. Poslanska zbornica je vsprejela v včerajšnji seji v drugem in tretjem branju načrt zakona gledé oprostivte kolektivine in pristojbin vseh povodom petdesetletnice cesarjevega vladanja osnovanih ustanov.

Dunaj, 9. maja. Vojni odsek je vsprejel nespremenjeno vladno predlogo glede dopolnitve vojaškega oskrbovalnega zakona.

Montona, 9. maja. Pri občinskih volitvah za drugi razred so dobili Slovenci 9 in Italijani jeden mandat, v prvem in tretjem so pa zmagali na vsi črti Italijani. V sedanjem občinskem odboru imajo Slovenci jeden mandat manj, nego pred tremi leti.

Trst, 9. maja. Dne 11. maja se snidejo v Trstu isterski italijanski deželni poslanci, da se posvetujejo, kako jim je postopati, ker hoče vlada deželno zborovanje preložiti iz Poreča v Pulj.

Budimpešta, 9. maja. Po poročilu „Bud. Corr.“ je vlada prepovedala na 15. t. m. sklicani zbor v Sibinju v svrhu reorganizacije razpuščene rumunske narodne stranke ter to prepoved utemeljila s tem, da je v smislu ogerskega zakona prepovedano osnovanje strank na narodni podlagi. Poleg tega je pa 15. maj obletnica revolucije v Blaževem, katero so vprizorili l. 1848 solnograški Rumuni.

Rim, 9. maja. Papež je vsprejel včeraj nuncijska Agliardi in ostale člane odposlaništva v Moskvo, katero pričetkom prihodnjega tedna nastopi potovanje v Rusijo.

Rim, 9. maja. V včerajšnji seji poslanske zbornice je naznanil predsednik, da je ogerska vlada povabila italijansko zbornico k milenijski slavnosti. Predsednik je omenil, da bode v ime zbornice odposlal ogerski vladi čestitko k tisočletnici. Posl. Imbriani izjavi na to, da se sicer strinja z mnenjem predsednikovim, vendar pa izraža željo, naj bi Ogerska priznala tudi pravice rumunskega naroda.

Proti revmatičnim bolečinam

uporablja se za vribanje bolečih telesnih delov
antirreumon lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta).
Cena steklenici 25 kr. 125 (50—12) 5

Prezgodnjemu ukončanju (raztrganju) perila je največkrat milo vzrok, ker stori perilo radi imajočih ostrih snovij priko ali pa ima v sebi premalo razkrajajoče snovi za odpravo nesnaga. Takemu slabemu milu pridejati se mora soda, vodeno steklo itd., katere stvari pa škodujejo tkanemu ali vezanemu blagu, ali pa si pomagajo s škodljivim pretiranim drgnjenjem, s katerim se poleg ukončavanja blaga nesnaga niti ne odpravi, marveč še poveča.

Dobro milo mora biti prosto ostrih snovij ter mora nalahkoma razkrajati nesnago tako, da se odpravi ista s prav rahlim drgnjenjem. V tem pogledu je nedosegljivo **Schichtovo patentovano milo z znakom „labud“** in **Schichtovo milo z znakom „ključ“**. — Prvo imenovano je najboljšje **kaljivo milo**, drugo pa **jedernato milo**. Oboje pa je povsod dobiti. 277 4—4

Uživanje Kathreiner-Kneippove sladne kave postaja vedno bolj splošno, in z veseljem opazujemo, da se je ta zdravi izdelek udomačil skoraj že pri vseh družinah. Mnogi pijejo Kathreinerjevo kavo že čisto, brez primesi bobove kave, kar ugodno upliva tako na zdravstvene razmere, kakor na varčnost pri gospodinjstvu. Resničen je izrek, da si dobra stvar vsem predhodkom navkljub nazadnje vendar le veljavo pribori; to se je sijajno pokazalo pri Kathreinerjevi kavi. Da se je pa tako hitro udomačila skoraj pri vseh javnih zavodih, pripisati je tudi temu, da so ravno v novejšem času mnogi sloveči in skušeni zdravniki občinstvo opozorili na škodljive učinke bobove kave. Skušnje so povsodi pokazale, da se škodljivost priljubljene bobove kave odstrani, ako se jej primeša Kathreinerjeva sladna kava, in da se s tem nje prijetni okus ne zmanjša, in prav to je omogočilo prekujejo v rabi vsakdanje kavine pijače. Ta preobrat, ki je domači sladni kavi do veljave pripomogel, je pa tudi v korist naši obrtnosti in našemu kmetijstvu.

Izvik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GIESSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh boleznih **sapnih** in **prebavnih organov**, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej noseč- (l.) nostjo. 10 20
Najboljša dietetična in osvežujoča pijača.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Umrli so:

7. maja. Ljudmila Vilhar, učenka 15 let 8 mes. Kongresni trg 17. Myocarditis. — Jakob Kavčič, čevljar 34 let Kolodvorske ulice 21. jetika. — Janez Benedikt, umirovljeni glavni davčni kontrolor 76 let. Mestni trg 6. ostarelost.

V deželni bolnišnici v Vodmatu:
4. maja. Jedert Ferkol, vdova ubožica, 77 let. ostarelost. — Jedert Praprotnik, vdova gostija, 76 let, pljučnica. — Marija Šetina, vdova gostija, 83 let, rak na čelu.

5. maja. Jožef Šare, samski dninar, 34 let, jetika.
6. maja. Anton Abram, bajtarjev sin, 19 let, jetika.
5. maja. Marija Kafož, posest. žena, 35 let, sarcomatosis.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
8. 9.	zvečer	733.8	10.4	sl. vzh.	poloblačno	
9.	7. zjutraj	735.0	8.0	sr. svzh.	dež	0.0
	2. popol.	735.2	14.0	ar. sever	poloblačno	

Srednja večerajšna temperatura 11.4° in za 1.7° pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Lorenca Miheliča iz Sodražice nepremakljivo posestvo (1572 gld.), terjatev 44 in 125 gld., dne 15. maja in 18. jun. v Ribnici.
Jerneja Sortija iz Dupelj nepremak. posestvo (231 gl.), terjatev 161 gld. 12 kr., dne 15. maja in 14. junija v Vipavi.
Jožefa Lekčeta iz Smešič zemljišče (45 gld.) dne 20. maja in 20. junija v Krškem.
Jožefa in Elizabete Mazelle iz Sporebna posestva (261, 42 in 40 gld.).
Neže Gerzin iz Št. Mihela posestvo (251 gld. 15 kr.) in Jožefa Krotca iz Preloke posestvo (1480 gld.) s pritlikino (6 gld.) dne 15. maja in 17. junija v Črnomlju.
Ant. Pajerja s Pristave posestvo s pritlikino (1060 gl.), terjatev 223 gld. 97 kr., dne 19. maja in 18. junija v Novem Mestu.
Anton Kugoja iz Cerkovske Vasi zemljišče (2312 gld.), dne 21. maja in 21. junija v Logatcu.
Henrika Höselmayerja iz Ljubljane pohištvo in vinska zaloga (3334 gld. 22 kr.) dne 21. maja in 18. junija v Ljubljani.
Lovrenca Švelca iz Dolenje Vasi posestva (4970 gld.) s pritlikinami (363 gld.) dne 21. maja v Cerknici.
Franceta Pirmana iz Dol. Jezera nepremakljivo posestvo (2155 gld.), terjatev 294 gld., dne 21. maja in 25. jun. v Cerknici.

3 zlate
15 srebrnih
kolajn.
12 častnih in
priznanih
diplom.

249 8-8

Franc Iv. Kwizda.

Kwizdov

restitucijski fluid

c. in kr. priv. označevalna voda za konje.

Cena 1 steklenice 1 gid. 40 kr. a. v.

Rabi se vže nad 30 let v dvornih hlevih; v vojaških in zasebnih hlevih z izrednim učinkom v krepčanju pred in po dlje trajajočem naporu, pri izvinjenju udov, otrpnelosti kit itd., in usposablja konja za urno tekanje.

Dobiva se v vsaki lekarnah in droguerijah avstro-ogorske dežele.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.

330 20-20 L.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličanstva, Bogato oskrbljena, po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena 42 6-3

XVIII. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobitek s 60.000 gld. z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma s 500 gld., 1 glavni dobitek s 30.000 gld., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 25. junija 1896. — Srečka stane 2 gid. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I., Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi pri mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštine prosto.

Na Dunaju, v marcu 1896. 37 6-2

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov, oddelek državne loterije.

Najboljše sredstvo proti stenicom, bolham, kuhinjskemu mrčesju, moljem, zajedalkam domačih živalij.

„Zacherlin“

učinkuje čudovito! Usmrti — kot nobeno drugo 225 15-7

sredstvo — vsakovrstno golazen in je tudi najbolj poznato ter uporabljvano. Njega znaki so: 1. zapečaten steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Uradniško konsumno društvo,	Mihael Kastner,	Karol Planinšek,
Ivan Fabian,	J. Klauer,	Jernej Reitz,
Karol J. Holzer,	Josip Kordin,	A. Scharabon,
Ivan Jebračin,	Anton Krisper,	Iv. Ev. Wutcherja,
Anton Ječminek,	Peter Lassnik,	nasl. V. Schiffer,
Jeglič & Leskovic,	Mihaela Lavriča,	A. Staoul,
C. Karinger,	nasl. F. Grošelj,	Fran Stupica,
J. Kastner,	Alojzij Lenček,	M. E. Supan,
	Ivan Perdan,	Frane Terdina,

Dobi se tudi v naslednjih krajih na Kranjskem:

V Postojni, Polhovem Gradcu, Borovnici, Velikih Laščah, Kočevju, Krškem, Hribu, Idriji, Kranju, Kostanjevici, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na Vrhniki, v Trzinu, v Radovljici, Ribnici, Radečah, Zatorju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Črnomlju, Bledu, Cirknici. V Škofji Loki: M. Zigon in E. Burdyeh.

352 1-1

Ivan Belič naznanja v svojem in vseh sorodnikov imenu vs. m. prijateljem in znancem tužao vest, da je naša preljubljena mati, gospa

Neža Belič

bivša posestnica na Viču

danes ob 1/10. uri dopoldne po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v 76. letu njene starosti v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajke bude v nedeljo, dne 10. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Gradišči hiš. št. 10 na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah.

Nepozabna pokojnica priporoča se v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 8. maja 1896.

Žalujoči ostali.

Sidro

Liniment. Capsici comp.

18-10 z lekarni Richter-jeve v Pragi 296

priznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gid. v vsi lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 726 70-44

Richter-jev liniment s „sidro“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Na prodaj je

nov težek voz.

Kje, pové upravništvo „Slovenca“. 339 3-3

Jakob Accetto

zidarski mojster,
zapriseženi izvedenec c. kr. dež. sod. v Ljubljani,
Kravja dolina št. 19, poleg znamenja tik Martinove ceste

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v zanesljivo strokovnjaško izvršitev cerkvenih stavb, župnišč, zasebnih poslopij, polaganje cerkvenega tlaka, demoliranje starih poslopij, prenavljanje itd. po lastnem ali predloženem načrtu pod jamstvom dobrega, trpežnega dela po nizki, delu vseskozi primerni ceni. 353 15-1

Primerna

Najboljše ure po najnižjih cenah.

266 11

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Velika zaloga

Styria-koles

in raznovrstnih drugih zistemov.

Mehanična delavnica za svako popravilo, vse po najnižjih cenah.

V obilni nakup se uljudno priporoča in prijazno vabi

Fr. Čuden, urar v Ljubljani,
Mestni trg, nasproti rotoržu.

Kathreiner
KNEIHOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edno zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

SVAPILLO! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavojce z imenom

Kathreiner

768 30-7

Cement,

železniške šine,

traverze,

264 11

vsakovrstno železo za vezi, strešni papir, cinkasti in pocinkano ploščevino, storje za obijanje stro-pov, samokolnice, vsakovrstno kovanje za okna in vrata, sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje,

priporoča po zelo znižanih cenah

Andrej Druškovič, trgovec z železnino
Glavni trg 9/10. Ljubljana. Glavni trg 9/10

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovoljno uvaževati.

Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z diplomo in svetinjo
v Bruselju (Belgija) 1888. l.
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan

izdelovatelja orgelj v Kamnigoric (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbnikom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala **55 novih orgelj**
in izvršila nad **200 poprav.**

Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevljarji mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporočata se prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, poštno, iz zanesljivega blaga
ed najpriprostejšo do najfinije oblike.

IVAN JAK
v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastoj pristrojev za vozarenje.
in franko.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 17.
priporočata preč. duhovščini vzhledno svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršnih.
Vaprejša tudi naročila na nove predmete ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo poštno iz zanesljive
kovine po nizki cení.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča
priporočata se prečastiti duhovščini, cer-
kvenim predstojništvom in dobrotnikom v
najnatančnejše izdelovanje
**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev** itd.
iz najboljšo kovine po poljubnem slogu
in po nizki cení.

Franjo Toman
podobar in pozlatař, Križevniški trg 1, Ljubljana
se priporočata preč. duhovščini za izdela-
vanje cerkvenih in sobnih del po nizki
cení in priznana natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten),
slike, cofe, kroglice za vrvi itd.

J. Kopač,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporočata prečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
klg. po 2 gl. 45 kr.
Za pristnost jamči s svoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Avstro-
Ogerski monarhiji.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvitke in med priporočata
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lečtar, trgovina z medom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.
Dobiva se tudi med v satovji, pitanec
in medenina prav po nizki cení. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek
in suho satovje.

Drag. Matkovič
brivec in vjasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporočata v najnatančnejše izvrševanje
vseh v brivsko in vjasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
Stol
iz trdega lesa, poliran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvijo.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporočata se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njuno
stroko všteto se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vzhledno
po najnižji cení. Prekupcem priporočata
oljnaté barve v ploščevinastih posu-
kah. Največja zaloga karbolinaja, maščobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar IVAN URAN Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporočata p. n. čast. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah.

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandiji pri Novem mestu
(na Dolenskem) in vseh v
priporočata njih stroko
lepo svojo spadajočih
zalogo trpežno v ognji iz-
delanih predmetov po
prav nizki cení. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kalis na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR urar v LJUBLJANI
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporočata svojo zalogo
zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budičnic
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporočata vsakovrstno moko po različni
cení, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zagotavlja
uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjadjó
v Ljubljani, Semenišče (za vodo)
priporočata preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji cení.

Zaloga različnega orodja in kirurških instrumentov
Ljubljana Ljubljana
Stari trg 6. Stari trg 6.
Alojzij Vanino
priporočata prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu nože, škarje, britve
itd. iz najboljšega jekla po nizki cení. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franjo Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporočata preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt
spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporočata se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej
še se priporočata v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cené nizke.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadstr.

Franc Pavšner krojač v Ljubljani,
Valvazorjev trg 4
se priporočata preč. duhovščini in sl. občinstvu v naročila na duhovniško in
civilno obleko po poljubnem kroju zagotavlja
trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko cenó.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt
v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporočata v podkavanje konj in razno-
vrstnih vóz, ima tudi v zalogi
raznovrstne vozé in sani
ter jih izdeluje po najnižji cení.

GABRIJEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporočata preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji cení — Ponudi se tudi v tapeti-
ranje in dekoriranje dvan in sob, ka-
tere tudi špalira. Osobito se priporočata za
delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izberi
priporočata
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

FR. TOMEČ
pozlatař v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporočata preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlatařskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavlja
zanesljivo delo in nizko cenó.

JANEZ DOGAN
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporočata preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
**zalogo divanov, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj** itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cené, izbornó blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporočata se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz vejblo-
dove diake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporočata
svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela.

Vizitnice
v poljubni obliki priporočata
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladčičarsko pecivo iz različne moke
po nizki cení. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
ročata se za naročila ob primoljaj, svatovščinah, imen-
dneh in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Lapponi-ju g. lekarnarju G. PICCOLI-ju
v Ljubljani prísrečno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
(Cena jedni stekleničici 10 kr.)
želodec.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo boleham
Piccolijevo želodčno tinkturo,
katera krepeča želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Domača tvrdka
Ana Hofbauer
v Ljubljani.

Velika zaloga
cerkvene obleke,
orodja
in posode.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča

Ana Hofbauer, 160 45-11
imejteljica zaloge cerkvene obleke
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Otvoritev
fotografskega zavoda **Day. Rovšek-a.**

Dovoljujem si slavnemu občinstvu, vsem sl. društvom, dijakom itd. naznanjati, da sem s **6. aprilom t. l.** otvoril svoj popolnoma novi fotografski atelijé v Kolodvorski ulici št. 34 (na vrtu kamnoseka Vodnika)

Atelijé je popolnoma opremljen z najnovejšimi v fotografsko stroko spadajočimi pripravami in dekoracijami. Na razpologo so tudi sobe za vsprejem in toaleta.

Prva domača
národna
fotogr. tvrdka.

Svoje vže bogate skušnje v tej stroki spopolnil sem še na c. kr. učilišču za fotografijo na Dunaju, tako da bodem zamogel slav. občinstvu postreči razun z navadnimi slikami tudi z vsemi drugimi najnovejšimi izdelki, tako: s fotografijami v raznih barvah na steklo, porcelan, platno, svilo, les itd., v platin- in pigment-tisku. Izvrševal bodem tudi vsakovrstne reprodukcije in povečanje slik do naravne velikosti.

Priporočevaje se za obilen obisk in za podpiranje prve národne fotografske tvrdke, z zaupanjem, da me bode slav. občinstvo kot začetnika gotovo podpiralo, zagotavljam, da bodem vse, tudi najsmelejše zahteve točno in solidno izvršil.

(260) : (6)

Zahvala in priporočilo.

Uljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem premestil z dném 7. maja

svojo gostilno

s sv. Jakoba trga št. 11 v popolnoma prenovljene prostore hiše gospoda Ravniharja (poprej Permetova hiša)

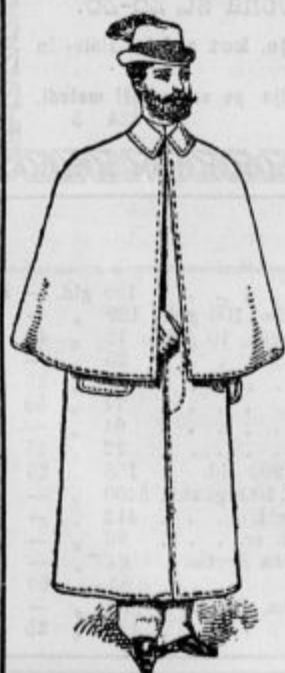
v Špitalski, oziroma Ribji ulici
vhod v Špitalski ulici št. 7, v Ribji ulici št. 6
pod novim naslovom

Gostilna pri zlati ribi.

Ob jednom se zahvaljujem čast. svojim dosedajnim gostom za obilno mi izkazano naklonjenost ter se jim kakor tudi drugim priporočam za bodoči obilni obisk. Skrbel bom prav posebno zadovoljiti cenj. goste z **izborno vinsko kapljico**, z vselej svežim **Koslerjevim marónim pivom**, z **dobro ukusno gorko in mrzlo kuhinjo in óednimi, snažnimi posteljami** v prenočišču. Prireja tudi prav **okusni opoldanski obed in večerjo**, katero priporoča v stalno naročanje po nizki ceni. — Velespoštovanjem

851 3-1

FR. ROZMAN, gostilničar.

Spomladanske obleke,

površnike, nepremočljive haveloke 289 10-8

za gospode in dečke kakor tudi za gopé in deklíce

iz pristne velblodje dlake ali pravega tirolskega lodna priporočata v največji izberi

Eričar & Mejač,
Ljubljana, Slonove ulice 9.

Illustr. ceniki razpošljajo se franko in zastoj.

Najbolje priporočena za preskrbljenje vseh v **kurznem listu** zaznamovanih menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Zarezna strešna opeka

prešana strešna zarezna opeka (marseljska) in navadne oblike sè stroji delana strešna opeka je po znižanih cenah vedno na prodaji v tovarni

Knez & Supančič
Ljubljana.

295 14-4

Zavarovanja proti toči

po najcenejših stalnih premijah

prevzema 35 2-1

glavna agentura v Ljubljani, pisarna: Glavni trg št. 25, I. nadstropje

Ogersko-francoske zavarovalne delniške družbe „**Franco-Hongroise**“.

Poškodbe se **kulantno likvidujejo** in točno izplačujejo. — Premija se na željo plačuje lahko do jeseni.

Društvo je dosihdoh izplačalo čez 60 milijonov goldinarjev av. v. svojim zavarovancem za povračila škod.

Kdor želi prevzeti zastopstvo na deželi, obrne naj se na gornjo glavno agenturo, kjer se vsprejemajo tudi predlogi in kjer je moči vse natančneje izvedeti.

Koverte s firmo in **vizitnice** priporoča

„**Katol. Tiskarna**“ v Ljubljani.

Izprehodne palice,

319 30-12

keglji, lignum-sanctum kroglice, vozički za otroke, oanjice za potovanje, ariston-glasba, škatlice z glasbo, krožniki za kruh z napisom, razpela itd. itd priporoča lepo narejene iz trpežnega blaga po nizki ceni

FR. STAMPFEL v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

Pomladni Glasi

posvečeni slovenski mladini.

Z 8 slikami.

Uredil in založil

Matija Prelesnik.

V Ljubljani 1896.

6. zvezek.

Cena brošuram 30 kr., v pol platno vezanim 40 kr., v celo platno vezanim 55 kr., krasno vezanim 60 kr., po pošti 5 kr. več. Dobé se v ljubljanskem semenišču, v **Katoliški Eukvarni** v Ljubljani, pri Jan. Krajcu v Novem Mestu in pri D. Hričarju v Celvi. — Tudi se dobé prejšnji letniki razven prvega. — Izvirne platnice izdeluje **F. Breckvar**, knjigovez v Ljubljani.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

Valentin Accetto,

zidarski mojster

161 45-11

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14,

priporoča se slav. občinstvu in prečast. duhovščini, podjetnikom in društvom v vsa v

zidarsko obrt spadajoča dela

bodisi že v izvršitev novih stavb, cerkvenih in zasebnih poslopij ali v popraviljanja, prenavljanja, dozidavanja ali povečavanja starih poslopij, vzdavanja in postaviljanja lončenih štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega, osobito cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni, zagotavljajoč zanesljivo, strokovnjaško izvršitev z uporabo dobrega materiala.

Priporoča se nadalje tudi v odjemanju

vsakovrstne stavbinske in strešne opeke

iz lastne opekarnice,

za katere izvrstnost jamči ter oddaje po najnižji ceni.

Na željo daje tudi **nasvete** in tudi **posreduje** pri nakupovanju **stavenega prostora** ali vže obstoječih stavb.

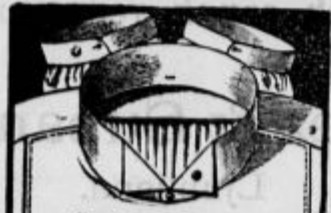
Vseskozi praktični načrti in proračuni na željo točno.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode, belih chiffon, gladke na prsih, brez ovratnika, brez manšet, 27 vrst
jedna od gl. 1-10 do 2-70
šest " " 6-25 " 15-—

Srajce za dečke, v velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gl. 1-— do 1-40
šest " " 5-75 " 7-75

Svitlice za gospode, 6 vrst
jedne 80 kr. do gl. 1-40
šest gl. 4-50 do gl. 7-50

Dvanajst ovratnikov
od gl. 1-80 do 2-20.

Dvanajst manšet
od gl. 3-30 do 4-60.

12 predlog
(Vorbenden)
od gl. 3-25 do 5-—

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 8 19

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na de-
želi javljam najljubneje, da sem po potresu 15. aprila
opustil prodajalnico v Gledališki ulici v Ljubljani, ter
imam odslej **glavno zalogo** 336 52-52

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic,
slamnikov itd.

samo na
na Starem trgu
(pod Trančo) št. 1
poleg čevljarkega mosta

Priporočam se ob jed-
nem v obilo nakupovanje
zagotavljajoč dobro blago
po nizki ceni.

Veselo poštvovanjem

J. SOKLIČ
v Ljubljani,
Stari trg. št. 1.

Pekarija v Ljubljani

se želi vzeti v najem. 336 4-4

Ponudbe sprejema R. Lorber. Ig pod Ljubljano.

Praško domače zdravilo

iz lekarne

B. Fragner-ja v Pragi,

je staro, najprvo v Pragi rabljeno domače sredstvo, ka-
tero rane ohranjuje čiste ter zabranjuje in olajšuje vnetje
in bolečine ter je oblajuje

V lončkih po 35 kr. in 25 kr.; po pošti 6 kr. več. —
Razpošilja se sleherni dan. 46 26-9

Vsi deli ovitka imajo poleg razvidno
oblastveno potrjeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala strana, na vogalu Spornerejeve ulice 203.

Deželni
slatinski kislí vrelec

priporočen od naslovitejših medicinskih
avtoritet.

Templjevi vrelec je najboljša osvežilna
namizna pijača.

Styria vrelec je preizkušeno zdravilno sredstvo
za obolele prebavne organe.

Razpošilja kopeliško oskrbnitvo v Rogoški Slatini
na Štajerskem. 223 20-3

Dobí se v vseh specerijskih prodajalnicah.
V Ljubljani pri M. Kastnerju in J. Liningerju.

Na prodaj ima

pravi ribniški fižol za seme

195 20-19 **Jakob Lavrenčič**
v Sodražici.

Cena 100 klg. je 12 glđ.

(241 15-7)

Izvrstne
c. kr. jedino priv.

škropilnice proti
peronosperi

inženirja Živioa, katere so se
splošno razširile zaradi svoje jedno-
stavnosti, trajnosti, lahke uporabe
pri vsakem obdelovanju trtja itd., akoravno so jako
zbojlsane, prodajamo po dosedanjih nizkih cenah.

Živio in drugovi v Trstu.

Pošiljamo taiste popolne in vsako poštno postajo naše
monarhije franco: z leseno posodo po 10 glđ., z ele-
gantno in trdno posodo iz kartona po 11 glđ.

Obrazce s cenikom dopošiljamo radovoljno franco.

Izdelujemo tudi **razprašilnice za žveplo, nepre-
nehljive vinske stikalnice** itd.

Penzijonat za dečke

v Kalksburg-u pri Dunaju

pod vodstvom očetov jezuitov z dvojno edgejilnico.

Prvo odgojišče, za rejence višjih stanov, stane na leto 460 glđ.
Drugo odgojišče, za rejence srednjih stanov, " " 280 glđ.

Podučujejo se dečki v predmetih **gimnazije**, katere prvih
šest razredov ima pravico javnosti. Uči se tudi **slovenščina**.

Zavod ima pripraviljavni tečaj. 38 3-3

Natančnejša pojasnila daje vodstvo odgojilnice.

Velika zaloga stavbinskega materijala.

F. P. VIDIC & Comp. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah

Zarezane strešnike (Strangfalzriegel), najboljše in najceneje kritje steh.

Lončene peči in štedilna ognjišča iz lastne tovarne,
kakor tudi

Češke peči.

Nastavke za dimnike in

(Steinzeug) za vodovode, stranišča itd. **cevi iz kamenine.**

Šamotne ali mozajik plošče in plošče iz Portland-cementa za tlakanje
cerkv, hodnikov, trotoarjev itd.

Roman-Cement.

Portland-Cement iz tovarne na Donjem.

Ognju protivno opeko in plošče.

Strešno lepnico (Dachpappe) ter vse v stavbinsko stroko
spadajoče predmete.

Trstne storje in karbolinej.

Najnižje cene. (265 30-11)

Razglas.

V imenu stavbenega odbora razpisuje se

minuendo - dražba

o popravu podružne cerkve sv. Duha v Vnanjih Goricah,
župnija Brezovica pri Ljubljani.

Dražba se bo vršila **dné 18. maja t. l.** ob 10. uri dopoldne v Vnanjih
Goricah. — Načrti in proračun so pri ključarju g. Ivanu Marinko, Vnanje
Gorice št. 15, na razpolago in v pregled. — Podvzetnik bo položil 10% kav-
cije do dné kolavdacije.

Vnanje Gorice, dné 4. maja 1896.

343 3-3

Anton Hočvar, župnik.

Ivan Marinko, načelnik.

Zobozdravnik Schweiger

ordinuje vsak dan

od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne
v hôtelu „pri Maliču“ v Ljubljani, sobna št. 25-26.

Najnovjše: **Pariške emalj-plombe, prav iste bôje, kot zobje, zlato- in**
platina-plombovanje.

Umeteljno zobovje in posamne zobe v zlato vstavlja po najnovjši metodi,
tudi v kavčuku. — Za vsa dela jamči popolnoma. 324 3

Dunajska borza.

Dné 8. maja.		Dné 8. maja.		Dné 8. maja.	
Skupni državni dolg v notah	101 glđ. 30 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	148 glđ. — kr.	Kreditne srečke, 100 glđ.	199 glđ. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 20 "	5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	155 " 50 "	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	139 " — "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 55 "	Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	196 " — "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ.	18 " 40 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 30 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 25 "	Rudolfove srečke, 10 glđ.	25 " — "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 40 "	Tisinske srečke 4%, 100 glđ.	138 " 75 "	Salmove srečke, 40 glđ.	69 " 25 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 05 "	Dunavske vpravne srečke 5%	127 " — "	St. Genois srečke, 40 glđ.	71 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	951 " — "	Dunavsko vranavne posojilo l. 1878	107 " 25 "	Waldsteimove srečke, 20 glđ.	61 " — "
Kreditne delnice, 160 glđ.	354 " 75 "	Posojilo goriškega mesta	112 " — "	Ljubljanske srečke	22 " 25 "
London vista	120 " 20 "	4% kranjsko deželno posojilo	98 " 50 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	158 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 85 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 25 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3400 " — "
20 mark	11 " 76 "	Prijoritete obveznice državne železnice	322 " 50 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 glđ.	442 " — "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 54 1/2 "	" " južne železnice 3%	187 " 10 "	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	96 " — "
Italijanski bankovci	44 " 25 "	" " južne železnice 5%	128 " 60 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	61 " — "
C. kr. cekini	5 " 65 "	" " dolenskih železnice 4%	99 " 56 "	Montanska družba avstr. plan.	81 " 60 "
				Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	159 " — "
				Papirnih rubljev 100	127 " 25 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgrube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kasantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.